

ראש-העיר התחלטה באמבטיה ונכגע

יורש-העצר שלו לקה בשיחוק

עסקו מדרג ב' הגיע לשלטון

מגדת להנהגה חדשה. במקום ההנהלה שחל-
תה, נטלו את השלטון עסקנים מדרג ב',
כך דרך כוכבו של יהושע רבינוביץ.

השינוי הגדול במעמדו בא ב-1959. הימין
איבד את השלטון בעירייה, ומפא"י הכתירה
את מרדכי נמיר כראש-העיר. בין המישרות של
הרבות שנפלו שלו, היו מספר מישרות של
סגן ראש-העיר. אחת מהן הוענקה לרבינו-
ביץ. הוא המשיך לטפל בענייני כספים,
ריכוז את פעולות החברות העירוניות המשו-
תות לעירייה ולממשלה.

יו כמפתח העבודה אנשים ש-
דרשו את דעתו של רבינוביץ כראש-
העיר הרשמי. אבל קמו לו מתנגדים חזקים,
שטענו כי לא ייתכן להפקיד תפקיד כה
גדול בידי אדם בלתי-ידוע, שאפילו אינו
נימנה עם עסקי המפלגה הבכירים.
התקבלה החלטה לחכות ולראות, עד ל-
בחירות הבאות. רק אז תחליט המפלגה אם
יש מקום להעמיד אישיות חזקה בראש ה-

מי לא ראה סרט על הנערה הכיש-
רונית, שהיתה צריכה להסתפק בתפקיד
הכפילה של הכוכבת הגדולה — עד שלטע
חלתה הכוכבת, וברגע האחרון נקראה
הכפילה להציל את המצב? היא מצילה אותו,
כמובן, ומוכיחה שהיא כוכבת בזכות עצמה.
זה לא קרה בעיריית תל-אביב.
ראש-העיר, מרדכי נמיר, נחשב לאיש חזק.
במסדרונות העירייה מספרים עד היום איך
עברו הפקחים העירוניים ברחובות, והאיצו
בפועלים לסלק מהר את החבית שהונחו ב-
יום הקודם לגידור מסלול העולאידע. "הוקן
יתלה אותו גם לא מסלקים את הכל היום!"
אמרו.

"הוקן" היה מרדכי נמיר. אבל בשנתיים
האחרונות אפשר היה לראות את החביות
מתגלגלות ברחובות גם יומיים ושלשה אח-
רי האירוע הציבורי. לא זיה "וקן" שיתלה
את האחרים על התרשלותם.

מחלתו של ראש-העיר באה במפתיע, לפני
כשנתיים. הוא התחלק באמבטיה של זירתו,
נחבל קשה ורופאיו עמלו להציל את חייו.
הוא הוטס לטיפול בארצות-הברית, אולם מ-
אותו יום לא חזר לאיתנו. הוא נשאר משר-
תק חלקית, לא היה מסוגל לשוב לעבודתו
התקינה.

אבל גם לא התפטר. היו לכך סיבות רבות
— בחלקן משפחתיות, בחלקן מפלגתיות.
ואז הסתבר שמצבה של העירייה הגדולה
ביותר בארץ עגום כאמת. לא רק ראש-העיר
משוקם — אלא גם האיש שנועד לתפוס את
מקומו במיקרה של משבר כזה. כי גם כגנו
ויורש-העצר שלו, אליעזר שכטר, לקה במח-
לה קשה, וגם הוא מושקל-למחצה.
כמו במיקרהו של ראש-העיר, כך גם ב-
מיקרה של יורש-העצר: הוחלט שאי-אפשר
"לשפוך את דמו", ולכן ניסו כל העסקנים
לטשטש את העובדה העגומה הזאת. שכטר,
המשיך לכהן כחבר מועצת העירייה, ואף

זה נקרא נמיר
מכונת הזבל חלפה. פועלי-הנקיון רוקנו את הפחים וזרקו
אותם על המידרכה — שנשארה מלוכלכת. לאיש לא איכפת,
כי אין פיקוח יעיל, הבוסים הגדולים אינם יוצאים לרחוב, ורקטנים עובדים בעבודות נוספות.

זכה בתפקיד חשוב: יו"ר איגוד ערי דן ל-
ענייני ביוב.
גותר חלל ריק, ושני האנשים המרכזיים
של העיר הפכו לצללים.

אילו נבחר ראש-העיר בבחירה אישית
ישירה, היו נערכות בחירות חדשות. תו-
שבי העיר היו נפרדים מראש-העיר שהגורל
פגע בו, מאחלים לו אריכות ימים ושקט —
ובחורים בראש-העיר חדש.
אבל מכיוון שהמפלגה היא הבוחרת את
ראש-העיר, ומכיוון שהשלטון מובטח עלידי
קואליציה בין העסקנים, לא מצא איש לנכון
לתת דיווח-שכונן לאזרחי תל-אביב ולבקש
סימן ההיכר העיקרי של מיסטר זה היא

בכל הסיפורים האלה, הישראלים כרים דור-
שייסיפוח. הידעות חלוקות ביניהם רק על
הדרך לביצוע הסיפוח הזה.
ואז סיפר לי, שהוא עצמו עזמו ארבעה
חודשים בשטח הכבוש, אחרי המלחמה. בין
היתר, שהה גם בתל-אביב.
אתה מאמין לו?
— על פני ניכרה הבעת-סיקפוק...
ואז? ...
— הוא החליט לשכנע אותי, והדכיף ל-
דבר על "הערב הנפלא אצל אותו יהודי-
ערבי בתל-אביב".

הסיפור הזה שיכנע אותך?
— אני חייב לומר שהייתי מופתע מאוד.
אני יודע שהש"ב הישראלי יעיל מאוד, ולא
קל להתחמק מפניו. לכן הביא לי ראיות
אחרות. אמר לי שיש להם הקלטות שעשו
בירושלים. הקלטות שהוא עצמו עשה אותן.

פיתרון
פוליטי

מה שומעים בהקלטות הללו?
— שומעים חיילים ישראלים שרים ב-
ערבית מוזחזחז מאת — חלף בנאת (מחמד
מת — הותיר בנות).

כאמת יש שיר כזה, ואני זוכר
אותו מילדות. אפילו רוקדים הורה
על פיו. כל המילים ערביות. ואם
אינו מוטיב — הוא עבר לישראלים
מן הערבים.*

— ובכן, דע לך שעראפאת התייחס לזה
ברצינות גוראית. הוא רתח מכעס. זו הפעם
היחידה שראיתי את פניו חיוורים כסוד. הוא
גימגם. מוחמד מת הותיר בנות? הוא
חזר והתרתח. "אנחנו בנות, אנחנו? דם לא
רק רומסים אותו, הם יורקים בפנינו. הם
מקללים את הנביא, הם פוגעים בכל הקדוש
לנו. את זאת לא נשכחנו".

אתה יודע, אריק, אני חושב ש-
זה הדבר המדהים ביותר ששמעתי-
תי מפיו היום. חוסר-הכנה כה
תהומי! נעבור לאנשים המתונים.
היש כאלה בעולם הערבי?
— אין ספק. הם קיימים.

האם הם יודעים שבישראל קיים
מחנה הדוגל בשלום?

— כן, בוודאי. הם יודעים טוב מאוד מה
זה העולם הזה ומה דיעותיו. שמעתי אתם
מצטטים מאמרים שלמים של אורי אבנר.

באילו ארצות בעיקר?

— אני חייב לומר שאתם פופולאריים
יותר במצרים מאשר בירדן. גם בירדן מכר-
רים אתכם, ויודעים מה דיעותיכם, אבל אתם
לא פופולאריים כם. בקאהיר, לעומת זאת,
יש הרבה הרואים בכם בני-שיח אפשריים.
אבל, כמובן, כל זה מדובר בעילית הציני-
לקטואלית. בקרב ההמון יש חוסר-דיעה
מוחלט בכל מה שנוגע לישראל — בדיוק
כפי שכאן, אצלכם, יש חוסר-דיעה בכל מה
שנוגע לארצות ערב. אתן לך דוגמה.

הזמינו אותי לראיון בטלוויזיה הצרפתית.
שאלו אותי מדוע היתה דעת-הקהל הצרפתית
נגד הערבים ב-5 ביוני? האם כולם שכ ציו-
נים? ענית: "הסיבה העיקרית היתה — ה-
הצהרות שהשמיעו האחראים והבלתי-אחר-
אים מכין המנהיגים הערביים. דיברו על מל-
חמה, השמיעו איומי-השמדה.
חשבתי שהראיון לא ישודר, אבל הם שיד-
רו אותו במלואו. הגיעו אלפי מיכתבים, ו-
הנהלת הטלוויזיה שידרה אותו בשדור-אודור.
התגובה הכללית היתה: "איש לא אמר לנו
זאת מקודם. לא ידענו את האמיתות הללו.
לא על עצמנו, לא על מנהיגינו, ולא על ה-
יהודים".

שדור זה לא היה אפשרי, לולא רצתה בו
ממשלת מצרים. אין לי ספק, שהדבר מציד-
על רצונה של ממשלת מצרים להכשיר את
דעת-הקהל שלה לפיתרון פוליטי. בכלל, לא
מדברים כיום בשדורים המצריים על "שיח"
רור פלסטקי, מדברים על מדיניות ההתרח-
בות של ישראל. אתה מבין? מדיניות יא-
כונה — לא מדינה שאין לה זכות-קיום.
זוהי הכנה פסיכולוגית לפיתרון פוליטי.

* הוא נשמע כך: "מוחמד מאת — אה-
יורה, חלף בנאת — אי-יורה, בנאתו סוד —
אה-יורה, זאי אלה-יורה — אי-יורה, וכי
(מוחמד מת, הותיר בנות, בנותיו שחזרות,
כיהודים).

(המשך ממעמד 15)
שתי תחנות רדיו ציינו את עובדת היותי
יהודי: קול ישראל בערבית (בלי פרשנות),
וקול דמשק. כעבור יום, התפרסמה התקפה
קשה גם בכמה עיתונים לבנוניים. עיתונאי
פלסטיני כתב שזוהי הוכחה לקנונייה בין
עבראלי-נאצר לבין הציונות.
לקח זמן עד שקיבלו אותי כפי שאני, בכל
העולם הערבי. עכשיו, לא מוכרים את מר-
צאי היהודי. פרט לסוריה, המתקשת לננות
אותי "הסוכן הציוני הידוע", או "השליח
החשאי של הסוכנות היהודית".

אני מבין, שהמכר האחרון שלך
בעולם הערבי הוא יאסר ערא-
פאת? ...

— אני מוכן לספר לך עליו, אבל לא
יותר מדי. עוד לא פירסמתי את כל החומר
בעיתוני... כשהגעתי לעמאן, לפני שבועיים,
אמרתי לאנשי אל-פתח: "דעו לכם, שאני
יהודי". השיבו: "יודעים, כבר היו אצלנו
הרבה עיתונאים יהודיים לפניך". אמרתי
להם: "דעו, שמאן אני נוסע לישראל". הם
ענו: "זה לא מפרע לנו". אמרתי להם: "אם
יש לכם סודות, ואתם חוששים שאגלה אותם
— אל תראו לי אותם".

הם לקחו אותי לסיוור במחנות-האימונים
שלהם. לקחו אותי גם לבסיסי-ציאה שלהם,
שמהם הם עוברים לישראל, וגם לראות ה-
ת-פחות מהגדה המיוחסת לעבר כוחות ישר-
אליים. נכחתי בשעת התקפה של בווקות ו-
טילים. ראיתי מקרוב מאוד את יריחו, וב-
משך הלילה שביליתי איתם בשדה — אפילו
את אורות ירושלים.
פגשתי מפקדים, ומרבית מייסדי האירגון.
גם את יאסר עראפאת, אותו היכרתי קודם
לכן, מפגישתנו בקונגרס האירגונים הפלס-
טיניים בקאהיר. שוחחנו יותר מפעם אחת.

לגיון יהודי
בתוך "אל-פתח"

מה הגילוי המרעיש ביותר ש-
שמעת מפיו?

— הנה, אתן לך סקופ, שעוד לא פורסם
אצלי. בשעת שיחה על היחסים בין אל-פתח
לבין היהודים, אמר לי עראפאת שיש לו
תוכנית להקים לגיון יהודי בתוך אל-פתח.

איזה יהודים יילחמו לצידו?

— בכלל, יש לו גישה מקורית מאוד
ליהודים. הוא מבחין בכמה סוגים. יש יהו-
דים-ערביים, כפי שהוא מכנה אותם, כלומר,
עולים מארצות המיזרח, ויש יהודים-פלסטי-
נאים, כלומר, הצברים שגולדו בארץ. על
היהודים-ערביים הוא אומר: "יש להם יותר
זכויות ולפסטיין מאשר יש לי. אולי לי
יש סבתא תורכית או צירקסית, בעוד שהם
נמצאים כאן מזה דורות. איתם אנחנו נקים
את המדינה הפלסטינית".

היו לנו ויכוחים רבים. באחד הויכוחים
על מתונים וקיצונים בישראל, אמרתי לו
שכל עיתונות העולם יודעת כיום להבחין
בין נצים לבין יונים בישראל. הוא ענה:
"אני לא תמים עד כדי כך. אני לא מאמין

אריק
רולו
יהיה אורח
"המועדון החדש"
ביום רביעי זה 26.2, ב-8.30
בערב, בבית ציוני אמריקה
בתל-אביב.
הוא ירצה על
מנהיגי ערב —
והשלוש
וישיב לשאלות הקהל.
הופעה זו באה במקום ה-
הופעה שפורסמה בעמוד 2
של גליון זה. ההודעה על
תוכן הרצאתו של נמרוד
אשל אף היא מתבטלת.